

Mødet den 5. Januar 1918.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Installationen af Spildevands-, Gas- og Vandle-**ninger i 6 Ejendomme i Steinmannsgadekarreen til følgende:

Ejendom Nr. 12: Fr. Lyberg for 2270 Kr.

— » 13: Fr. Lyberg for 2315 Kr.

— » 14: Johs. Rasmussen for 2311 Kr.

— » 15: C. Rasmussen for 2300 Kr.

— » 16: C. F. Andersen for 2280 Kr.

— » 17: Jens Grouleff for 2308 Kr.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Installation af elektriske Ledninger i 6 Ejendomme i Steinmannsgadekarreen** til følgende:

Ejendommene Nr. 12, 14 og 16: P. H. Borup for 1550 Kr. for hver Ejendom og

Ejendommene Nr. 13, 15 og 17: S. P. Johansen for henholdsvis 1619 Kr., 1619 Kr. og 1653 Kr., alt under Forudsætning af, at Udvalget kan komme til Enighed med P. H. Borup, som var

lavestbydende ogsaa for de 3 sidstnævnte Ejendommers Vedkommende.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelseshygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Snedkerarbejdet ved Ejendommene Nr. 12, 13, 14, 15, 16 og 17 i Steinmannsgadekarreen** til Chr. N. Withen for henholdsvis 4950 Kr., 5720 Kr., 4950 Kr., 5720 Kr., 4950 Kr. og 6160 Kr.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Blikkenslagerarbejdet ved 6 Ejendomme i Steinmannsgadekarreen** til følgende:

Ejendom Nr. 12: R. Hinge for 914 Kr.

— » 13: H. P. Salling for 1194 Kr.

— » 14: J. Grouleff for 920 Kr.

— » 15: P. Lund for 1200 Kr.

— » 16: P. Jensen for 923 Kr.

— » 17: P. Hansen for 1162 Kr.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget angaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Glarimesterarbejdet ved 6 Ejendomme i Steinmannsgadekarreen** til følgende:

Ejendom Nr. 12: S. L. Aarslev for 529 Kr. 60 Ø.

— » 13: J. W. Burde for 669 Kr. 20 Ø.

— » 14: J. Chr. Witten for 537 Kr. 30 Ø.

— » 15: N. C. Henriksen for 663 Kr. 70 Ø.

— » 16: A. Petersen for 526 Kr. 10 Ø.

— » 17: L. Hassing for 799 Kr. 30 Ø.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 34—1917). Indstilling fra Udvalget an-

gaaende Opførelse af kommunale Beboelsesbygninger om efter afholdt Licitation at overdrage **Malerarbejdet ved 6 Ejendomme i Steinmannsgadekarreen** til følgende:

Ejendom Nr. 12: P. Petersen for 2406 Kr.

— » 13: V. Kruse for 2785 Kr.

— » 14: H. Gram for 2432 Kr.

— » 15: P. E. Petersen for 2816 Kr.

— » 16: Hilmar Hansen for 2434 Kr.

— » 17: K. F. Truelsen for 3118 Kr.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 525—1917) **Meddelelse fra Formanden om Kommunens Stilling til Projektet angaaende Gudenaas Udnyttelse til Elektricitetsindvinding.**

Efter Indbydelse af Formanden overværedes Behandlingen af denne Sag af Ingeniør Sardemann.

Formanden udtalte, at Projektet om Udnyttelse af Gudenaas Vandkraft var ret gammelt og ofte havde været fremme til Behandling, men at der dog først var kommet Fart i Sagen i Aarene fra 1909 til 1911, da der var blevet nedsat en Kommission til at overveje, hvorledes Vandkraften bedst kunde udnyttes. Kommissionsbetænkningen, som var blevet afgivet i 1911, gik ud paa, at Vægten helst maatte lægges paa Indvinding af Elektricitet. I Maj 1914 blev der saa af et privat Konsortium bestaaende af Direktør Brobjerg, Direktør Angelo, Overretssagfører Dam, Ingeniør F. A. Faber og Ingeniør Thomsen indgivet Andragende om Koncession paa Foretagendet. Paa Grund af forskellige Forhold blev Sagen noget forsinket, men i 1917 tilkendegav Ministeren for offentlige Arbejder Koncessionssøgerne, at han var villig til at meddele dem Koncession, dog at de Kommuner, som maatte have Interesse i Foreta-

gendet, fik Haand i Hanke dermed. Ved Forhandling med Ministeren var en Kreds af Mænd, som havde taget Spørgsmaalet om Kommunernes Medvirkning op, kommet til det Resultat, at det vilde være naturligst, at Kommunerne selv overtog Foretagendet mod at affinde sig med de oprindelige Ansøgere, og efter Forhandling med disse var man naaet til en Overenskomst, hvorefter de trak sig tilbage for de interesserede Kommuner, imod at der sikredes dem en vis Avance som Konsulenter for Kommunerne ved Projektets Udførelse. Spørgsmaalet var herefter, hvorledes der skulde gaas frem, og hvem der skulde andrage om Koncession. Det sidste Spørgsmaal var dog nærmest af formel Natur, idet Foretagendets Betydning for Kommunerne kun laa i, at de kunde faa Adgang til at faa Elektricitet fra Gudenaen, men naturligvis havde det nogen Betydning, at Koncessionshaverne fik Indseende med Anlægget. Da Aarhus Elektricitetsværk trængte til Udvidelse, og da det gjaldt om at benytte Anlægget til at afhjælpe noget af Arbejdsløsheden, hastede Sagen temmelig stærkt, hvis man i indeværende Rigsdagssæson skulde faa de fornødne Love vedtaget, saasom en Ekspropriationslov og en Lov om Ophævelse af Pramfarten paa Gudenaen. Efter forskellige Forhandlinger var man nu enedes om, at Viborg Amtsraad og Aarhus Byraad skulde ansøge om Koncession men hvis andre Amtsraad skulde ønske at være med, havde man intet derimod. Taleren vilde nu henstille, at Byraadet tog Meddelelsen til Efterretning og bemyndigede Taleren til i Forbindelse med Belysningsudvalget at indgive Koncessionsandragendet. Der var absolut intet at risikere derved, da Koncessionen jo bortfaldt, hvis Projektet ikke var udført inden en vis

af Ministeriet fastsat Frist, antagelig 5 Aar. Penge-
spørgsmaalet vilde senere komme til at foreligge,
men med at tage Koncessionen fulgte intet peku-
niært Ansvar.

Ingeniør Sardemann holdt derefter
følgende Foredrag, som aftrykkes efter Talerens
Manuskript:

Vandkraften tænkes udnyttet paa det Sted,
hvor Tangeaaen udløber i Gudenaen. Der skal
opføres en Dæmning tværs over Gudenaadalen,
Dæmningens Krone skal ligge 7,5 m over Aaens
Overkant, og Aaen bagved Dæmningen skal ud-
dybes 1,5 m, saaledes at der opnaas en Fald-
højde af 9 m. Den gennemsnitlige aarlige Vand-
føring er 600 Millioner m³, der med førnævnte
Fald kan give ca. 10 Million KWT. Da der
indtil videre ikke kan regnes med en fuld Ud-
nyttelse af Vandet, er der i følgende gaaet ud
fra en Produktion af 6 Million KWT. Opstuv-
ningen af Vandet medfører en Oversvømmelse
af ca. 1000 Tdr. Land, hvoraf de 300 Tdr. Land
Eng, og ca. 700 daarlig Sandjord. Til Eks-
propriationen af dette Areal skal der vedtages
en Lov i Rigsdagen, ligesom der skal vedtages
en Lov, der giver Hjemmel til at nedlægge den
offentlige Trafikvej paa Gudenaen.

Værket tænkes anlagt med 3 Turbiner à
1500 HK. og koster inkl. Højspændingslednin-
gerne, der skal føre den elektriske Energi til
Forbrugsstedet — f. Eks. Aarhus, med de nu-
værende Anlægspriser ca. 4 Million Kroner,
heraf falder ca. 1,5 Million Kroner paa Jord- og
Bygningsarbejde.

Til Bedømmelse af Anlæggets Rentabilitet i
Forhold til et moderne Elektricitetsværk og Aar-
hus Elektricitetsværk henvises til Tabellen:

	før Krigen			nu			senere		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
	Gudena E. V.	Moderne E. V.	Aarhus E. V.	Gudena E. V.	Moderne E. V.	Aarhus E. V.	Gudena E. V.	Moderne E. V.	Aarhus E. V.
1) direkte Produktionspr. pr. KWT. . . .	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
2) indirekte — » » . . .		3,9	8,6		12	25		3,9	8,3
3) samlet — » » . . .		2,8	6,9		5,6	5		5,6	5
4) Merudgift ved C, fremfor A ₃ pr. KWT.			15,2	* { 9,8 6,2	17,6	30		9,5	13,3
5) — » B ₃ — A ₃ » «		3	4,6		* { 8,3 5,6	* { 15,7 18,8		3,8	2,1
6) Aarlig Merudgift ved en Produktion af 3 Million KWT. (før Krigen) . . .	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
4 — — (nu og senere) . .		90000	138000						
i Forhold til Gudenaaværket					* { 332000 456000	628000 752000		132000	84000

* Henholdsvis naar Gudenaaværket sælger 4 og 6 Million KWT.

Tabellen taler for sig selv. Sammenligningen er foretaget mellem Produktionsudgiften pr. KWT. fra Gudenaaværket paa den ene Side og denne Udgift for et moderne E. V. og Aarhus E. V. paa den anden Side paa tre forskellige Tidspunkter: før Krigen, nu og senere, idet man her har taget det gunstigste Tilfælde, nemlig en direkte Produktionspris som før Krigen. Den direkte Produktionspris omfatter Udgiften til Brændsel, Pasning, Vedligeholdelse, Smøre- og Pudsemateriale o. s. v., de indirekte Udgifter saadanne til Afdrag og Renter af Laan. Der gøres udtrykkelig opmærksom paa, at Sammenligningen er foretaget paa den Maade, at der fra Gudenaanlægets og det moderne E. V.s Vedkommende er sammenlignet mellem de samlede Produktionsudg., medens der ved Sammenligningen for Gudenaanlægets og Aarhus E. V. Vedkommende er regnet med Gudenaanlægets samlede Produktionspris imod Aarhus E. V. direkte Produktionspris, idet man, selv om Gudenaanlægget kommer i Gang, bibeholder den indirekte Udgift pr. KWT. (Udgiften til Afdrag og Forrentning af Laan) som man nu har paa Aarhus E. V. Da der maa regnes med, at Gudenaanlægget ikke maaske med det samme kommer op paa et Salg af 6 Million KWT. aarlig, er der i Tabellen angivet baade Besparelsen pr. KWT. og aarlig, saavel ved et Salg af 4 som 6 Millioner KWT. Derimod er det sikkert ikke for optimistisk regnet, at der sælges mindst 6 Million KWT. (sandsynligvis mere), naar de direkte Produktionsudgifter er kommet ned til samme Niveau som før Krigen, hvilket som førnævnt er Udgangspunkt for den sidste Tabel. Til denne er forøvrigt at bemærke, at Aarhus

E. V. med dets nuværende Størrelse ikke vil slaa til, til et Forbrug i Aarhus med Opland af 4 Millioner KWT. m. a. O. en Udvidelse vil da være nødvendig.«

Christensen bekræftede, at Belysningsudvalget var i høj Grad interesseret i Spørgsmaalet. Da Projektet for nogle Aar siden var fremme, gik man ud fra, at det var for kostbart at gennemføre, men efter at Krigen havde forrykket Forholdene, navnlig derved at Priserne paa Kul og Olie var blevet saa høje, ansaa Udvalget det for heldigt, om man kunde faa Projektet gennemført. Desuden kunde der jo ikke regnes med, at Kul- og Oliepriserne nogensinde vilde komme ned paa det gamle Niveau. Taleren vilde derfor anse det for rigtigt, at Byraadet bemyndigede Formanden til at arbejde videre paa Sagen sammen med dem, der hidtil havde arbejdet for at faa Aarhus knyttet til Foretagendet, bl. a. Kaløvigsselskabet, som jo var i høj Grad interesseret i at faa Elektriciteten saa billig som mulig. Spørgsmaalet om, hvorledes Pengene skulde rejses, laa jo ikke for nu, men naar man regnede med, at Kommunens Elektricitetsværk i Løbet af allerhøjst 2—3 Aar maatte udvides for mindst 1 Million Kr., hvis det ikke fik Strøm fra Gudenaaværket, vilde det sikkert være klogt at søge Koncessionen og søge Anlægget fremmet det mest mulige, saaledes at man kunde undgaa den ellers nødvendige Udvidelse af Elektricitetsværket.

N. J o h. L a u r s e n bemærkede i Anledning af den givne Oplysning om, at Gudenaan skulde nedlægges som Trafikvej, at Silkeborg efter Sigende tænkte paa at blive Havneby, og at der maaske var en vis Forbindelse dermed og Gudenaanlægget. Hvis der ikke i Projektet var taget tilstrækkeligt

Hensyn til de gamle Vandrettigheder, der var knyttet til de mange Virksomheder langs Aaen saaledes Silkeborg Papirfabrik, Møller, Aalegaard, o. s. v., kunde de let blive meget kostbare for Sagens Gennemførelse. Taleren vilde gerne have lidt at vide om denne Side af Sagen.

B e c h fandt, at det var en meget stor Sag at tage Beslutning om saa hurtigt, men heldigvis var det at søge Koncessionen jo ikke det samme som at bringe Anlægget til Udførelse. Hvis de af Ingeniør Sardemann anførte Tal holdt nogenlunde Stik, og derom var der absolut ingen Grund til at tvivle, vilde Foretagendet være af stor økonomisk Betydning for Aarhus. Taleren fremhævede derefter forskellige af de af Ingeniør Sardemann paa-pegede Tal og udtalte, at de i høj Grad opfordrede til, at Aarhus Byraad søgte at erhverve Koncessionen. Hr. Christensen havde sikkert fuldstændig Ret i, at Aarhus maatte anlægge et nyt Elektricitetsværk, hvis man ikke kom i Forbindelse med Gudenaanlægget, og en Forbindelse med dette vilde desuden altid blive til Fordel for Aarhus, fordi man jo næppe mere kom ned paa de gamle Brændselspriser. Endelig laa der i de Navne, som var knyttet til Projektet, bl. a. Ingeniørerne Faber og Thomsen samt Direktør Angelo, der jo alle tre var anerkendt som Landets fineste Kapaciteter paa Elektricitetens og Vandbygningens Omraade, en absolut god Garanti for Projektets Holdbarhed. Taleren kunde derfor varmt anbefale, at man gav Formanden den omtalte Bemyndigelse.

P. P e t e r s e n kunde ligesom i Udvalget anbefale, at der blev arbejdet videre paa Sagen, idet han gik ud fra, at man, inden Sagen var kommet gennem Rigsdagen, vilde være kommet ned paa et noget rimeligere Prisniveau, saaledes at Anlæ-

get ikke vilde blive slet saa kostbart. Desuden havde man Forpligtelse til at skaffe Kaløvigsselskabet Strøm til billigst mulig Pris, og i den Henseende kunde Situationen jo let blive lidt kedelig for Aarhus, hvis andre skulde kunne levere Elektriciteten billigere. Talen om at gøre Silkeborg til en Havneby havde næppe meget paa sig.

M o u s t e n var ikke sikker paa, om det ikke vilde være rigtigere at tage Randers og Aarhus Amtsråd med som Koncessionsansøgere. Da man havde ret sørgelige Erfaringer fra andre Koncessioner, vilde det vist være noget betænkelig at give Formanden den ønskede Bemyndigelse, hvis der med denne fulgte nogen som helst Forpligtelse. Hvis de andre Amtsråd kom med, var der i hvert Fald flere om at dække de mulige Udgifter.

F o r m a n d e n troede ikke, at Tiden tillod, at flere i Øjeblikket kom med. Selvfølgelig var det ogsaa heldigst, at der ikke var for mange med i Begyndelsen, de andre kunde jo komme til senere, i hvert Fald blive berettigede til at tage noget af deres Forbrug fra Gudenaaværket. I og for sig var der ingen Forpligtelser og dermed heller ingen Udgifter af Betydning knyttet til at modtage Koncessionen, men derimod naturligvis en moralsk Forpligtelse til at gennemføre Projektet. Skulde der blive Tale om Gennemfart til Silkeborg, kunde det ske ved Sluser, men det betød ganske vist en Fordyrelse af Gudenaakaanlægget. De gamle Vandrettigheder var der taget Hensyn til i selve Kommissionsbetænkningen.

J a k o b J e n s e n ansaa det for givet, at der vilde komme adskillige Vanskeligheder for Projektets Gennemførelse, men troede ikke, der var noget om Talen om at gøre Silkeborg til en Havneby.

Det vilde næppe gaa saa rask med Ordningen af alt det, der skulde bringes i Orden, at Projektets Udførelse kunde indvirke paa Arbejdsløsheden, men bortset derfra vilde Taleren dog tilraade, at man snarest søgte at fremme Sagen, ligesom han vilde anbefale, at der ikke kom flere med. Med Hensyn til de sørgelige Erfaringer fra en anden Koncession, saa var Forholdet jo det, at i den Sag gav Byraadet sig til at modarbejde sig selv. Selvfølgelig forpligtede Koncessionen til, at man gjorde sit bedste for at gennemføre Projektet. Det vilde være af stor Betydning for Kommunen, om den kunde faa sin Elektricitet billigere end nu, og det var naturligt, at det blev Kommunen og ikke et privat Selskab, som overtog Foretagendet. Taleren anbefalede, at man gav Formanden Bemyndigelsen.

Simonsen var enig med dem, der mente, at det gjaldt om at faa saa faa med til at søge Koncessionen som muligt. Ved det elektriske Baneprojekt havde Ulykken netop været, at man havde været for mange. Hvis man kunde undgaa at faa Viborg Amdtsraad med, saaledes altsaa at Aarhus alene erhvervede Koncession, vil det være det heldigste. Taleren erindrede, at det første Gudenaa projekt var bygget paa en Forlægning af Aaen ved Tange. Han skulde ikke sige noget om, hvilket af Projekterne der var det bedste, men det forekom ham, at det første var billigere. Skulde der ikke foreligge saadanne Forhold, at det sidste Projekt absolut maatte foretrækkes, vilde det dog vist være rigtigst at faa Koncessionen affattet saaledes, at man kunde vælge mellem Projekterne. Endvidere burde der drages Omsorg for, at Strandretten ved den opdæmmede Sø kom til at tilhøre Koncessionshaverne. De gamle Vandrettigheder

vilde næppe berede større Vanskeligheder, og Talen om Silkeborg som Havneby havde næppe noget paa sig.

Formanden mente, at det vilde være politisk rigtigt at tage Viborg Amtsraad med.

Christensen troede ikke, det kunde nytte, at man her drøftede de forskellige Vanskeligheder, da det maatte blive de sagkyndiges Sag at tage sig af dem. Da en stor Del af Anlægget var Jordarbejde, vil nogen Arbejdsløshed kunne afhjælpes, hvis man snart kunde faa begyndt. Iøvrigt blev Priserne paa Maskiner og lignende vel heller ikke synderligt lavere i en ret lang Fremtid. Man havde været inde paa Tanken om at faa flere med, men var til sidst enedes om, at det bedste var at være saa faa muligt. Selvfølgelig forpligtede Koncessionen til at søge Sagen gennemført, og selvfølgelig fulgte der Udgifter med, men langt fra i den Grad som med Baneprojektet.

Niels Jensen erindrede om, at der i sin Tid havde været et Projekt fremme om en Genemskæring fra Mossø til Horsens Fjord. Maa-ske var det ad den Vej, at Silkeborg tænkte paa at blive Havneby, men skulde det være ad Vejen nedad Gudenaas, kunde det jo ogsaa lade sig gøre ved Hjælp af Sluser ved Gudenaaværket ved Tange.

Møller var overbevist om, at Beregningerne var rigtige nok, men vilde dog advare imod, at man saa altfor lyst paa Sagen, idet man jo ikke kunde faa Elektricitet fra Gudenaaværket til de Tider, man havde egentlig Brug derfor, nemlig i i November, December og Januar Maaneder. Gudenaaværket vilde jo faa Forpligtelse til at levere Strøm ogsaa til andre Kommuner, og netop i de 3 nævnte Maaneder kunde Værket fremstille mindst,

saa Fordelen for Aarhus blev derved ret ringe. Noget andet var det, hvis man ikke behøvede at udvide Byens eget Elektricitetsværk, men det undgik man af de anførte Grunde vist ikke alligøvel. Aarhus Elektricitetsværk var nu ikke saa daarligt, som det blev gjort til, og det stod heller ikke umiddelbart foran en meget stor Udvidelse. Naar man fik Dieselmotorerne i Gang, kunde Udvidelsen nok vente lidt, i hvert Fald hvis man anskaffede en Motor til. Taleren kunde anbefale, at man søgte Koncessionen, men han vilde gerne have, at man var klar over, at den ikke fik saa stor Betydning for Kommunen, som det syntes at se ud til.

Brøndum vilde anhefale, at man søgte Koncessionen, og at man blev saa faa som muligt om den. Jo færre der var med, jo hurtigere kunde der handles, og da Projektet indeholdt en Del Jordarbejde, var det heldigt at komme i Gang snarest af Hensyn til Arbejdsløsheden. Fabrikken ved Silkeborg kunde ikke rammes af Projektet, men der var til Gudenaen knyttet en Del andre Privilegier, som det nok vilde koste noget at komme over. Søretten ved den opdæmmede Sø vilde man næppe faa ret mange Fordele af, og Fiskerirettighederne var der taget Hensyn til ved Projektets Udarbejdelse. Taleren savnede Oplysning om, hvor længe Projektets Udførelse vilde vare, og om Udgiftens Størrelse, hvis der skulde bygges Gennemfartssluse. Endvidere vilde det være rart at vide noget om Vandføringens Størrelse navnlig i November, December og Januar Maaneder.

Bech bemærkede, at man ved at modtage Koncessionen forpligtede sig til at arbejde videre

paa Sagen, men ikke bandt sig økonomisk til dens Gennemførelse. Det endelige Standpunkt skulde først tages, naar det pekuniære Spørgsmaal kom til at ligge for. Man maatte være klar over, at man maatte have langt større Maskiner, end Hr. Møller syntes at mene, hvis Kommunens Elektricitetsværk skulde indrettes økonomisk og teknisk forsvarlig. De forskellige Vandrettigheder ved Gudenaen og da særlig Aalegaardsrettighederne skulde Lovgivningen nok tage sig af, og Vandføringen var der gode Oplysninger om i Kommissionsbetænkningen.

Brammer troede ikke paa, at Projektet vilde komme til at afhjælpe noget af den herskende Arbejdsløshed. Det var rigtigt, at Fordelen for Aarhus i overordentlig Grad afhang af, om man ved Tilslutning til Gudenaaværket kunde blive fri for at bygge et moderne Elektricitetsværk. Skulde alle i Midtjylland, som ønskede det, have Ret til at faa Strøm fra Gudenaaværket, blev den Mængde, som Aarhus kunde faa, saa lille, at Indtægten blev meget ringe. Det vilde være ønskeligt, om Sagen kunde faa to Behandlinger, saaledes at man kunde faa de Oplysninger, der var nødvendige, for at man kunde danne sig et Overblik over denne store Sag. Der vilde sikkert vise sig Vanskeligheder af mangfoldig Art, men Byraadet havde intet faaet at vide derom og heller ikke noget om, hvilke Erstatninger der eventuelt kunde blive Tale om at udrede. Taleren anmodede om at faa Sagen udsat.

Formanden havde ikke sat Sagen paa Dagsordenen til nogen egentlig Beslutning, saa der var ingen Grund til Udsættelse. Alle Hr. Brammers Betæneligheder var ganske ud i det blaa, og i hvert Fald kunde man være ganske

vis paa, at Lovgivningsmagten nok skulde sørge for det, Hr. Brammer havde været inde paa.

Christensen troede ikke, en Udsættelse vilde hjælpe noget, og der skulde jo heller ikke tages nogen egentlig Beslutning. Til Hr. Møller bemærkede Taleren, at det, som det for Aarhus Elektricitetsværk gjaldt om, var at faa sit konstante Forbrug fra Gudenaaværket, saaledes at Værkets egne Maskiner kunne danne Reserven, som skulde fremstille Spidsen af Forbruget og da altsaa særlig i November, December og Januar. Der kunde næppe ventes 2—3 Aar med en betydelig Udvidelse af Elektricitetsværket, og det var denne Udvidelse, som kunde undgaas ved Tilslutning til Gudenaaværket.

Mousten mente, at man maatte vide, hvor stor Elektricitetsmængde man kunde faa til de forskellige Tider, inden man kunde sige noget om, hvor meget Gudenaaværket var værd for Kommunen. Taleren gik ud fra, at de Forpligtelser, man paatog sig ved at modtage Koncessionen, kun vedrørte Fremtiden og ikke Fortiden.

Formanden oplyste, at der ingen Forpligtelser var fra Fortiden.

Mousten bemærkede, at hvis der blev flere om at søge Koncessionen, vilde der ikke være saa mange til at spænde Ben for Foretagendet.

Møller hævdede overfor Hr. Bech, at man havde Beregninger for, at de af Elektricitetsværket anskaffede Dieselmotorer ydede den billigste Kraft. Det vilde blive ret dyrt, hvis det meste af Elektricitetsværkets Maskinkraft skulde staa i Reserve.

Brammer maatte overfor Formandens Udtalelse om, at Talerens Betæneligheder var hen i det blaa, gøre opmærksom paa, at det væsentligt i det af ham fremførte havde været, hvorle-

des Indtægten for Aarhus ved Tilslutning til Gudenaaværket vilde være under visse Forhold.

Formanden ansaa det for ganske umuligt at sige noget om, hvorledes Indtægten vilde stille sig.

Bech bemærkede, at Dieselmotorerne var udmærkede til at tage Spidsen af Forbruget, fordi det var lette at sætte ind, men at de ikke egnede sig til at sætte den konstante Ydeevne op. Dertil var det, at Gudenaaværket skulde bruges.

Mousten kunde nok ønske at vide noget om, hvor stor Elektricitetsmængde Aarhus kunde faa fra Gudenaaværket.

Brøndum spurgte, om Udvidelsen af Elektricitetsværket kunde vente, til man kunde faa Strøm fra Gudenaaværket.

Ingeniør Sardemann bekræftede, at det oprindelige Gudenaaprojekt hvilede paa et Kanal-anlæg. Dette Projekt, som iøvrigt var betydeligt dyrere end det nu foreliggende, medførte imidlertid, at Reguleringen fandt Sted i Silkeborg Søerne, hvorved man blev afhængig af Papirfabrikken. De forskellige Rettigheder, der vilde blive krænkede ved Projektets Gennemførelse, vilde der blive taget Hensyn til i Ekspropriationsloven. Det var rigtigt, at der fandtes et Projekt, der var knyttet til Mossø, men det vilde medføre saa store Anlægsudgifter, at det ikke kunde betale sig. Inden Byraadet tog endelig Standpunkt til Sagen, maatte der sikres Aarhus et vist Antal K. W. T. til bestemte Tider, men det maatte i saa Henseende erindres, at Maksima for By og Land ikke faldt paa samme Tid. Fordelen for eksisterende Elektricitetsværker laa som nævnt af de Herrer Bech og Christensen i at faa den konstante Ydeevne udvidet. Gudenaaværkets Byggetid vilde blive et

Aar. Skulde Silkeborg blive Havneby, maatte der bygges en Kammersluse ved Gudenaadæmningen, og Udgiften derved vilde blive ca. 300000 Kr. Om Vandføringen vilde man i Kommissionsbetænkningen kunne faa alle Oplysninger.

Formanden spurgte, om Hr. Brammer fastholdt Forlangendet om Udsættelse af Sagen.

Jakob Jensen troede ikke, man blev klogere paa Sagen ved at faa den udsat.

Brammer frafaldt sit Ønske om Udsættelse.

Det vedtoges at bemyndige Formanden til i Forbindelse med Belysningsudvalget at søge Sagen fremmet eventuelt i Forbindelse med Viborg Ams-raad at søge om Eneretsbevilling.

8. (J. Nr. 518—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om **Ekspropriation af et til Gadeanlæg fornødent Areal ved Vesterbro**, tilhørende Fabrikant Thygesen.

Møller meddelte, at Fabrikant Thygesen havde købt Vesterbro Mølle og vilde anlægge en mindre Fabrik i de gamle Lokaler. Dette vilde imidlertid være hindrende for Planen om Gennemførelse af Møensgade, og Udvalget havde derfor søgt Overenskomst med Hr. Thygesen, men da det ikke var lykkedes at opnaa noget Resultat, indstillede Udvalget, at det fik Bemyndigelse til at ekspropriere Vesterbro Mølle med tilhørende Areal, hvis der ikke kunde opnaas Enighed med Hr. Thygesen.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 10¹²—1917). Andragende fra Snedkermester Anton Jensen og Blikkenslager K. C. Henriksen om **Fritagelse for Hvervet som Medlem af Huslejenævnet**.

Udsattes.

10. (J. Nr. 12²⁰—1917). Indstilling om Tildeling af forskellige **Alderdomsunderstøttelser**.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 526—1917). Andragende fra **Lærernes Træskokasse** om Tilskud.

1000 Kr. bevilgedes.

